

4. Jak przygotować dziecko do nauki czytania i pisania?

Część pierwsza - wiem i rozumiem, co widzę.

UMIEJETNOSC PATRZENIA (percepcja wzrokowa) uczestniczy praktycznie we wszystkich naszych działaniach. Rozwijając ją, budujemy u dziecka:

- zdolność do dostrzegania, rozpoznawania i rozróżniania tego, co dziecko widzi (i na co reaguje),
- zdolność do interpretowania (rozumienia) tego, co się widzi oraz odniesienie tego do jego dotychczasowych doświadczeń.

Umiejętność patrzenia jest bardzo ważna **w nauce czytania, pisania, liczenia, wykonywania zadań z treścią**. Poniżej znajdziecie Państwo nasze propozycje przykładowych aktywności ukierunkowanych na ćwiczenie percepcji wzrokowej. Mogą one polegać na samodzielnej pracy dziecka albo być pomysłem na różne form wspólnej zabawy i relaksu.

Zatem do dzieła!

- ♦ kalkowanie przez dziecko linii, prostych obrazków, liter, cyfr - na papierze kalkowym, kartkach papieru ksero przyłożonych do szyby,
- ♦ malowanie pędzlami różnej wielkości, palcami lub nitką zanurzoną wcześniej w farbie, rysowanie palcem po mące rozsypanej na tacy, malowanie na soli (kartka pomalowana klejem i wysypana solą),
- ♦ rysowanie linii pomiędzy dwiema innymi narysowanymi wcześniej przez rodzica (labirynty),
- ♦ rysowanie po śladzie, zadanie „połącz kropki”,
- ♦ dorysowywanie brakujących elementów rysunku (z wzorem lub bez wzoru),
- ♦ przerysowanie prostych figur i kształtów (koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt) - najpierw w oparciu o prezentowany wzór, potem z pamięci - prezentujemy wzór przez kilka sekund potem chowamy go i dziecko rysuje z pamięci,
- ♦ nawlekanie koralików, makaronu na nitkę (różne kształty),
- ♦ wyszywanie wzdłuż linii narysowanej na papierze,
- ♦ przeplatanie sznurka przez dziurki zrobione w kartonie dziurkaczem lub grubym gwoździem,
- ♦ przypinanie przez dziecko spinaczy do bielizny do brzegu kartonu - określona liczba w określonym czasie,
- ♦ składanie kartek papieru w dowolne lub określone przez rodzica figury (rodzic pokazuje dziecku wzór),
- ♦ odwzorowywanie układów przestrzennych figur i brył geometrycznych, układanki geometryczne - układanie budowli z różnych pojemników plastikowych (spożywczych, opakowań po jogurtach, itp.); układanie wyciętych wcześniej przez dziecko kwadratów, trójkątów itp. ,
- ♦ puzzle; układanki z pociętych przez rodzica zdjęć z gazet, pocztówek,

- ◆ lepienie z różnych mas - najlepiej wspólnie wcześniej przygotowanych - plasteliny, masy solnej (mąka, sól, woda), modeliny, mąkoliny (mąka, olej),
- ◆ wyklejanie różnymi materiałami konturów narysowanych przez dziecko lub rodzica, (np. podarty przez dziecko papier, wełna, kasza, ryż, materiał, bibuła, kłaczki waty z wacików kosmetycznych, itp.),
- ◆ segregowanie różnych ziaren wsypanych do jednej miseczki,
- ◆ gra w domino, warcaby,
- ◆ dobierania par jednakowych obrazków,
- ◆ poszukiwanie różnic między dwoma obrazkami lub konkretnych szczegółów na nich (np. wszystkich przedmiotów okrągłych, zielonych, kanciastych, broszki w kształcie kwiatka) - pomocne mogą być obrazki w książeczkach, ale też zdjęcia w gazetach; poszukiwanie w salonie „na czas” 5 rzeczy miękkich, zielonych, okrągłych - raz dziecko daje zadanie rodzicowi, a raz rodzic dziecku,
- ◆ uzupełnianie braków na obrazkach - zadaniem jest rozpoznanie i nazwanie brakujących części/przedmiotów (np. brak nosa w rysunku twarzy) - obrazek rysuje raz rodzic, a raz dziecko,
- ◆ różnicowanie położenia figur/elementów w przestrzeni - co jest blisko, a co daleko, co gdzie leży (np. na ilustracji, w pokoju),
- ◆ rozpoznawanie i nazywanie kierunku ułożenia strzałek (wcześniej warto wydrukować na kartce kilkanaście strzałek w różnym kierunku) - w górę, w dół, w prawo, w lewo, skośnie w lewy górny róg, skośnie w prawy dolny róg, itd. - rodzic wymyśla zadanie dla dziecka, a potem zamiana,
- ◆ zapamiętywanie jak największej liczby elementów na obrazku oglądanym przez krótki czas; np. dziecko patrzy przez chwilę na mamę, potem obraca się plecami do niej i opisuje jej ubiór, ozdoby (rodzaj, kolor, itp.); dziecko patrzy na to, jakie warzywa leżą na stole, a po obróceniu się plecami, wymienia je - rodzic i dziecko na przemian,
- ◆ wyszukiwanie elementów na obrazku lub w otoczeniu - według nazwy („czy jest na tym obrazku jakieś zwierzę?”, „pokaż mi na tym zdjęciu wszystkie dzieci, które mają czapki”) lub według położenia („pokaż mi coś, co leży na stole”, „pokaż, które zwierzęta na tym obrazku stoją na łące”),
- ◆ rysowanie figur, przedmiotów według instrukcji słownej - „to jest okrągłe”, „to jest kanciaste”, „teraz do góry, teraz w lewo...” - i znowu zamiany rodzic- dziecko,
- ◆ opisywanie tego, co się dzieje na obrazku, ilustracji, zdjęciu - kto?, co?, gdzie?, z kim?

I tak dalej.... i tym podobne wyobraźnia nie ma granic... A może to dziecko nauczy rodzica, „jak takie rzeczy robiliśmy w przedszkolu...”

Opracowały: Marta Ulanowska (psycholog, PPP nr 2 w Elblągu)
 Urszula Łopaciuk (psycholog, PPP nr 2 w Elblągu)
 Anna Lassmann (pedagog, PPP nr 2 w Elblągu)

W następnej części dowiedziecie się państwo, jak rozwijać w domu percepcję słuchową oraz sprawność grafomotoryczną dziecka, aby przygotować je do nauki czytania i pisania.